

Studies (redden?) uit de oude doos

Bij een *Babel*-themanummer getiteld ‘Uit de oude doos’ hoort ook aandacht voor ‘vergeten studies’. Hoopvol begon ik daarom mijn zoektocht naar studies die in de oude doos zijn beland: wat voor vreemde zaken kon je vroeger bestuderen aan onze faculteit? Ik verheug mij op stoffige docenten die nog ergens een kamertje bezetten, rare scripties en afgestudeerden van opgeheven studies.

Tekst: Sophie Reinders

Beeld: Renate Klinkenberg

Vol goede moed begon ik aan de voorbereidingen voor dit artikel: op zoek naar studies uit de oude doos. Mijn weg begint met enige navraag bij de verschillende onderwijssecretariaten. Ik bemachtig een veelbelovende lijst met studies die niet meer bestaan, inclusief de datum waarop zij gesneuveld zijn. Dit geeft hoop: er staan zeker dertig studies op! Bij nader inzien blijken veel van deze studies echter helemaal niet verdwenen, maar enkel van naam veranderd te zijn. Zo heten vrijwel alle talenstudies (Italiaans, Roemeens, Scandinavisch, Spaans, Slavisch, etc.) sinds 2007 niet langer ‘Taal- en letterkunde’, maar ‘Taal en Cultuur’. Deze verandering van ‘Taal- en letterkunde’ naar ‘Taal en Cultuur’ was een maatregel die ‘faculteitsbreed van bovenaf opgelegd werd’, zo vertelt een medewerkster bij het secretariaat van Taal- en letterkunde mij. De studies moesten ‘breder’, ‘veelzijdiger’ worden: er was niet alleen aandacht voor de verschillende literaturen, maar ook voor de rest van de cultuur: het land, de taalwetenschap,

matica zijn nog werkzaam aan de UvA bij deze disciplines.

Vertaalwetenschap was een studie waarbij de student een eerste en een tweede taal kon kiezen en vervolgens gericht les kreeg in vertalen. De studie sneuvelde in een bezuinigingsronde. Het was een populaire studie, aldus van der Kooij. Veel studenten deden de propedeuse Spaans en daarna Vertaalwetenschap. De UvA kende zelfs een hoogleraar Vertaalwetenschap: Kitty van Leuven-Zwart. Met het verdwijnen van de studie verdween ook haar positie. Zij vertrok naar Utrecht waar de studenten nu nog steeds Vertaalwetenschap kunnen studeren.

Na navraag bij het secretariaat Kunst-, Religie- en Cultuurwetenschap blijkt dat bij hen eigenlijk alleen de opleiding Godgeleerdheid (Theologie) niet meer bestaat. ‘Veel opleidingen – vooral doctoraalopleidingen – sneuvelden door de invoering van het nieuwe bachelor-mastersysteem,’ aldus Paul Cornelis van het secretariaat. Bepaalde vakken van Theologie zijn nu ondergebracht bij de algemenere studie Religiewetenschappen. Ook bij Mediastudies vind ik weinig echt verdwenen studies. Er wordt ook hier vooral van

groepen en universiteiten of worden in minorvorm nog steeds aangeboden. Ik besluit het over een andere boeg te gooien. Tijdens mijn zoektocht kwam ik namelijk ook veel kleine studies tegen die nog wel bestaan, maar kampen met lage studentenaantallen. Zo sprak ik met studente Patty de Man: een gesprek dat haar een mooie kans biedt om haar studie te behoeden voor de oude doos. Slechts met één andere studente rondde zij de bachelor Nieuwgriekse taal en cultuur af en nu volgt ze met slechts twee medestudenten haar master Nieuwgriekse Taal en Cultuur. Met zo weinig studenten staat haar studie met één voet in de oude doos. Zonde, want haar studie ‘is absoluut de moeite waard’. Een interview over Kreta, een stukje Griekenland in Amsterdam en waarom haar studie niet in de oude doos mag belanden.

Met hoeveel mensen ben je de bachelor Nieuwgriekse Taal en Cultuur ingegaan?

‘In het eerste jaar zijn we de taalverwerving begonnen met achttien studenten, in het tweede semester waren dat er nog elf. De meeste mensen volgen bij ons vakken als minor of als bijvak, we waren maar met twee echte voltijdstudenten. Het tweede en derde jaar had ik nog maar één medestudente.’

Heb je enig idee waarom zo weinig mensen voor jouw studie kiezen? Het is een mooi land met een rijke geschiedenis. Bovendien is het voor velen waarschijnlijk een geliefde vakantiebestemming en toch is er zo weinig animo...

‘Het land is inderdaad prachtig. Het probleem is denk ik dat het geen grote taal is. Je hoort er niet heel veel over. Mensen zijn misschien bang dat je er niks mee kunt of weten gewoonweg niet dat je het kunt studeren.’

Waarom heb jij voor Nieuwgrieks gekozen?

‘Eigenlijk door vakanties in Griekenland. Ik vond het altijd al een prachtig land. Ik wilde heel graag de taal leren en meer van het land weten. Het was voor mij een hele logische keuze.’

Ben je Nieuwgrieks gaan studeren met de intentie daar te gaan wonen en werken of heb je andere plannen?

‘Ja, dat was altijd wel de bedoeling, maar ik weet het nog niet zeker. Ik heb net zeven maanden

‘Hier voelt het echt als een klein stukje Griekenland in Nederland.’

enz. en dat moest terugkomen in de naam van de opleiding. Met deze ontdekking sneuvelde zo al zeker tien studies van mijn lijstje. Naamsverandering is slechts vermommen, geen verdwijning, besluit ik. Enigszins teleurgesteld zoek ik verder. Via studieadviseuse Tineke van der Kooij van Taal- en letterkunde stuit ik op twee studies die wél echt in de oude doos zijn beland: Alfa-informatica en Vertaalwetenschap. Beide waren zogenaamde ‘bovenbouwopleidingen’: wat we onder het huidige systeem de masterfase zouden noemen. Alfa-informatica was destijds een hele nieuwe studie: alles wat met taal en computer te maken had viel eronder, bijvoorbeeld spraakverwerking. Veel onderdelen van deze studie zijn nu ondergebracht bij de studies Taalwetenschap en Logica. Ook veel van de docenten Alfa-infor-

naam gewisseld. Zo wordt mij verteld dat de opleiding ‘Culturele informatiewetenschap’ meerdere malen van naam is veranderd. Voorheen heette die studie ‘Documentaire informatiewetenschap’, daarvoor ‘Communicatie- en informatiewetenschap’ en daarvoor ‘Boekarchief en informatiewetenschap’. Ook hier dus helaas geen rare, overbodige of spannende vergeten studies... enkel oude studies in een nieuw jasje.

Bij Neerlandistiek heeft men sinds kort afscheid moeten nemen van de studie Friese taal- en cultuur. De opleiding is echter niet helemaal verdwenen: geïnteresseerde studenten kunnen nog een minor volgen.

Al met al blijken er aan de faculteit dus maar weinig studies helemaal verdwenen: ze veranderen van naam, worden ondergebracht bij andere vak-

met heel veel plezier op Kreta gestudeerd. Ik vond daar heel veel dingen leuk, maar het systeem is zó anders. Het is soms lastig om dingen te regelen en voor elkaar te krijgen, maar dat heeft ook wel weer zijn charme. Ik volgde er wel acht vakken, omdat de punten heel anders verdeeld worden dan hier. Ik heb echt hard moeten werken voor omgerekend 30 ECTS.

Spreek je nu vloeiend Grieks?

‘Mijn taalniveau is ontzettend vooruit gegaan, vooral het verstaan. Soms heb ik niet eens door dat mensen Grieks tegen me praten!’

Hoe groot is de afdeling Nieuwgriekse Taal en Cultuur hier eigenlijk wat betreft de docenten?

‘In ieder geval hebben we drie Griekse docenten. Zij komen oorspronkelijk uit Griekenland en wonen nu hier. En ik geloof dat we ook nog drie Nederlandse docenten hebben. Dat lijkt best veel voor zo weinig studenten, maar ze werken allemaal parttime. In totaal gaat het maar om twee of drie plaatsen en een hoogleraar hebben we op dit moment niet.’

Worden de lessen in het Grieks gegeven? Dat zou natuurlijk iets kunnen zijn dat studiekeizers afschrikt.

‘In de bachelor niet, zeker het eerste jaar niet. Je kunt dus gewoon instappen, ook zonder voorkennis van de taal. Daarna proberen we wel zoveel mogelijk lessen in het Grieks te doen, maar dat is niet anders dan bij andere talen die je hier kunt studeren.’

Zou je het erg vinden als jouw studie ooit – bijvoorbeeld wegens te weinig studenten – niet meer bestaat of bijvoorbeeld alleen nog als minor (zoals Friese Taal- en Cultuur) wordt aangeboden?

‘Ja, dat zou ik heel erg jammer vinden! Het is namelijk de enige studie in Nederland en zelfs de enige voltijd Nieuwgrieksstudie in de Benelux. In België kun je bijvoorbeeld alleen Nieuwgrieks studeren als afstudeerrichting van Oudgrieks. Dit is dus de enige opleiding waar je Nieuwgrieks echt voltijd kunt studeren.’

Laten we proberen de studie nog wat meer aan te prijzen. Hebben jullie een studievereniging?

‘Nee, niet meer. Die hadden we nog wel in het eerste jaar, maar die is helaas gestopt. Maar ik hoorde laatst wel dat er plannen waren om weer wat op te zetten! Wie weet wat er voor leuk zit aan te komen!’

Heb je al enig idee wat je gaat doen met je studie?

‘Eigenlijk niet, maar ik vind vertalen heel erg leuk, dus wellicht ga ik die kant op. Misschien kan ik bij de ambassade vertaalwerk doen: bij de Griekse ambassade hier of de Nederlandse in Athene. Dat lijkt me fantastisch! Maar eerst terug naar Griekenland voor de tweede helft van mijn master. Voor de master moet, nou ja mág je verplicht de tweede helft naar Griekenland, een extra reden om bij ons te komen, want wie wil er nou niet in Kreta studeren?’

Tot slot: jouw kans om met enkele laatste woorden de studenten naar jouw studie te lokken...

‘Ik kan mijn studie echt iedereen aanraden. Als je geïnteresseerd bent in Griekenland is het geweldig. Hier voelt het echt als een klein stukje Griekenland in Nederland: een plek waar ik Grieks kan spreken met anderen en les krijg van inspirerende docenten. Ik kon nog helemaal geen Grieks toen ik begon, verder dan ‘goedemorgen’ kwam ik niet. Bijna niemand had voorkennis maar dat hoeft geen belemmering te zijn. Mijn medestudente met wie ik de bachelor heb gedaan is ook zonder enige voorkennis begonnen. Zij doet nu trouwens de master Taalpsychologie. Je kunt dus ook nog andere kanten op na de bachelor.’ ■